

Månadsrapport med prognos för helår

Social och omsorgsnämnden

jan-nov 2023

Innehåll

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Ekonomi	4
Investeringar.....	9

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

I juni beslutade kommunstyrelsen om en ny nämnds- och förvaltningsorganisation som ska träda i kraft den 1 januari 2024. Arbetet för att verkställa den nya organisationen är påbörjad genom arbetet med att ta fram en interimistisk förvaltningsorganisation.

Inom socialtjänstens område pågår flera nationella utredningar med förslag på förändringar inom social- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Detta kommer att kräva planerings- och omställningsarbete inom ramen för social- och omsorgsnämndens ansvarsområden och budget.

Nämnden beslutade i juni om ett inriktningsbeslut avseende Nära socialtjänst, där kommunen delas in i fyra geografiska områden. Utifrån beslutet om två nya förvaltningar har tids- och genomförandeplanen för Nära socialtjänst förskjutits för att sammanfalla med bildandet av den nya Socialförvaltningen (SF).

Social- och omsorgsnämndens verksamheter har under hösten på ett tydligt och märkbart sätt blivit påverkade av det som pågår i samhället avseende desinformationskampanj, gängkriminalitet med dödsskjutningar samt att barn och unga aktivt rekryteras till gängen, men även blir offer för gängkriminaliteten. Social- och omsorgsförvaltningen har mot bakgrund av ovanstående placerat ungdomar och skyddsplacerat närstående/anhöriga, något som påverkar det ekonomiska resultatet.

Inom förvaltningen pågår ett arbete inom ramen för förstärkt ledning att ta fram arbetssätt och rutiner för hur vi ska möta samhällsutvecklingen.

Det pågår ett flertal nationella utredningar med anledning av de konsekvenser som gängkriminaliteten har på samhället, vilket kan leda till snabba lagändringar, som får en direkt eller indirekt påverkan på socialtjänstens arbete.

Under hela 2022 minskade antalet dygnsplaceringar av vuxna. Trenden har fortsatt under 2023, vilket har positiv påverkan på nämndens kostnader avseende vuxna. Under verksamhetsåret har en gruppboendestartats i Lingham. Gruppboendestaden omfattar sex platser och verksamheten drivs av en privat utförare. Omställningen av verksamheten på akutboende Stallgården har genomförts. Omställningen har gjorts mot bakgrund av beslut om vite enligt inspektionsmeddelande från Räddningstjänsten. En konsekvens av denna omställning är att det för närvarande finns få alternativ till akutboende för personer som är aktiva i missbruk och ofta med samsjuklighet i form av psykisk ohälsa/sjukdom.

Inom området LSS och socialpsykiatri har det under verksamhetsåret varit svårt och är fortsatt svårt att verkställa beslut om insatserna daglig verksamhet och boende (vuxna samt barn och unga). Svårigheterna kan förklaras med dels ökad komplex behovsbild hos brukare och dels kapacitetsbrist avseende boendeplatser. I några ärenden har IVO meddelat sitt beslut om att utdöma vite till Linköpings kommun.

För att möta behovet av platser inom daglig verksamhet har viss utökning av platser skett dels inom privat utförare i enlighet med LOV-systemet, dels att Leanlink fått i uppdrag att starta upp en verksamhet för individer med särskilda behov. Den verksamheten planeras starta under kvartal fyra 2023.

Ett omfattande omställningsarbete pågår gällande särskilt boende inom SoL och LSS med målsättningen att ge personer möjlighet att flytta från sitt särskilda boende (gruppboendestad/serviceboendestad) och ges stöd i ordinärt boende. Målsättningen är ökad

självständighet på individnivå, ett effektivare nyttjande av nuvarande platser samt frigöra platser för personer som idag väntar på verkställighet av beslut om plats i särskilt boende.

Mot bakgrund av social- och omsorgsnämndens prognostiserade budgetavvikelse har en åtgärdsplan arbetats fram i samverkan med Leanlink under första halvåret 2023.

Åtgärdsplanen beslutades av nämnden i augusti. Den ekonomiska utvecklingen under året har dock gått i fel riktning och med hänsyn tagen till den nya nämndorganisationen 2024 som inkluderar utförande i egen regi, har förvaltningen sett behov och tagit initiativ till framtagande av en kompletterande åtgärdsplan från 2024 och framåt.

Ekonomi

Resultat per sista nov. 2023

Driftsammandrag, netto mnkr Verksamhet	Redovisat jan.- nov. 2023	Budget jan.- nov. 2023	Avvikelse	Redovisat samma period föregående år
100 - Nämnd- och styrelseverksamhet	3,0	2,7	-0,3	2,5
130 - Övrig politisk verksamhet	1,5	1,3	-0,2	1,6
267 - Alkoholtillstånd mm	-0,6	0,0	0,6	-0,6
513 - Insatser enligt LSS, SFB och HSL	783,2	755,8	-27,4	741,5
520 - Insatser personer med funktionsnedsättning	162,0	153,4	-8,6	162,3
559 - Vård för vuxna med missbruksproblem	95,6	107,2	11,6	104,1
569 - Barn och ungdomsvård	454,7	445,4	-9,3	405,6
571 - Övriga insatser till vuxna	34,5	36,6	2,1	36,6
575 - Ekonomiskt bistånd	2,4	2,2	-0,2	2,0
585 - Familjerätt - Familjerådgivning.	9,9	8,9	-1,0	9,0
600 - Flyktingmottagande	21,4	20,6	-0,8	23,5
920 - Gemensamma verksamheter	4,4	4,8	0,4	5,7
922 - Social- och omsorgsförvaltningen	39,6	40,0	0,4	38,9
Summa nettokostnader	1 611,6	1 578,9	-32,7	1 532,7

Prognos för helår 2023

Driftsammandrag, netto mnkr Verksamhet	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse	Bokslut 2022
100 - Nämnd- och styrelseverksamhet	2,9	2,9	0,0	2,7
130 - Övrig politisk verksamhet	1,4	1,5	0,0	1,7
267 - Alkohol tillstånd mm	0,0	0,0	0,0	-0,5
513 - Insatser enligt LSS, SFB och HSL	856,5	825,5	-31,0	810,0
520 - Insatser personer m funkt.nedsättn	177,7	167,4	-10,3	174,0
559 - Vård för vuxna med missbruksproblem	105,0	117,1	12,1	115,0
569 - Barn och ungdomsvård	498,2	486,6	-11,6	442,6
571 - Övriga insatser till vuxna	37,7	39,9	2,3	41,5
575 - Ekonomiskt bistånd	2,5	2,4	-0,1	2,1
585 - Familjerätt och Familjerådgivn.	10,0	9,7	-0,3	9,8
600 - Flyktingmottagande	24,6	22,5	-2,0	22,4
920 - Gemensamma verksamheter	5,3	5,3	0,0	6,0
922 - Social- och omsorgsförvaltningen	42,8	43,8	0,9	43,2
Summa nettokostnader	1 764,6	1 724,6	-40,0	1 670,6

Ramjustering

I KS dnr 2023-91, 2023-05-02 beslutades om en hyreskompensation på 4,2 miljoner kronor, som bokförts på gruppboenden. Det beslutades även om en lönekompenation som ska vidareförmedlas till Leanlink på 2,5 miljoner kronor. Det sammantaget innebär att social- och omsorgsnämndens budgetram justerades från 1 710 miljoner kronor till 1 717 miljoner kronor.

I november beslutade kommunstyrelsen att bevilja extra resursmedel på 8,5 miljoner kronor till social- och omsorgsnämnden för upprustning av boende för våldsutsatta kvinnor samt för kostnader kopplat till förändrat säkerhetsläge och lågtröskelboende. (dnr KS 2023-910 från 2023-11-14). Budgetramen justerades från 1717 till 1724,6 miljoner kronor

Analys och kommentar

Resultatet för Social- och omsorgsnämnden till och med november innebär ett underskott med minus 32,7 miljoner kronor. De extra resursmedlen från november gör att månaden visade ett positivt resultat. Dessa förväntas mötas av merkostnader under december.

I den inlämnade internbudgeten för 2023 fanns ett kvarstående behov av kostnadsreducerande åtgärder, som uppkommit genom kostnadsökningar. De bestod av skillnaden mellan kommunens pris- och lönejustering och OPI¹ minus 11,5 miljoner kronor, höjda arvoden för familjehem minus 5 miljoner kronor, kostnadsökningar hyror och el minus 9 miljoner kronor samt delvis ofinansierat nytt gruppboende minus 2,5 miljoner samt kompensation plus 4,2 miljoner kronor för ökade externa lokalkostnader. Totalt innebär

¹ OPI = Omsorgsprisindex är framtaget tillsammans med Vårdföretagarna och Sobona. Det är ämnat att användas vid upphandling av verksamhet inom Kommunals löneavtalsområde.

ovanstående en negativ resultatpåverkan på minus 22 miljoner kronor per november. Åtgärdsplanen som beslutades i juni för att möta detta beräknas få effekt först från 2024.

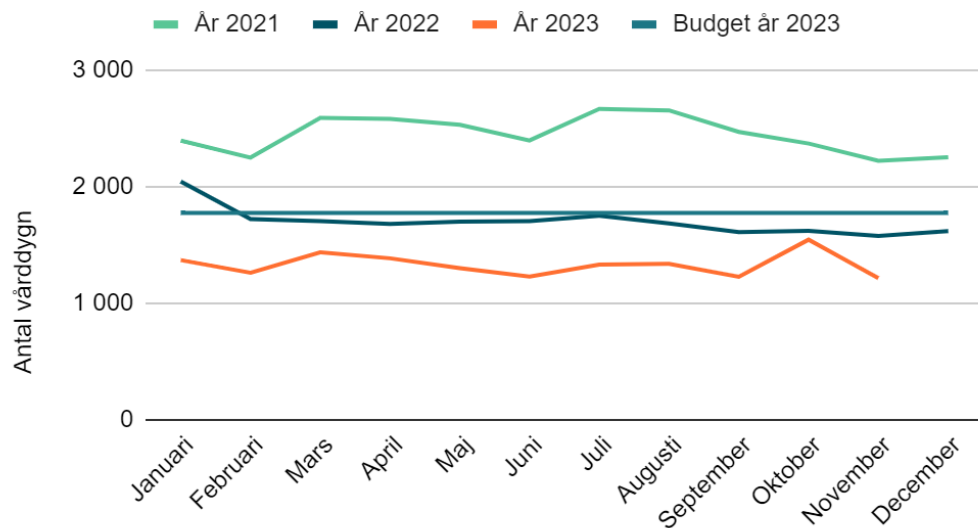
Utfallet i november visar:

- Underskott på minus 27,4 miljoner kronor för **LSS, SFB och HSL** (LSS-boenden, assistans, daglig verksamhet). Underskottet beror på skillnad i OPI-ersättningen jämfört med kommunens lön- och priskompensation för de externa boendena, ökade lokalkostnader inklusive elkostnader, ökad kostnad till Försäkringskassan för assistans samt ökad volym för externa placeringar.
- Underskott på minus 8,6 miljoner kronor för **insatser för personer med funktionsnedsättning** (socialpsykiatri, ffa boenden, boendestöd, daglig verksamhet, personligt ombud) påverkas också av ökad OPI-ersättning till externa boenden, ökade lokalkostnader inklusive elkostnader samt att vi har fler externa placeringar med komplexa behov.
- Överskott på plus 11,6 miljoner kronor för vård för **vuxna med missbruksproblem** (dygnsvård, stödboenden, dagvård missbruk) som beror Det beror främst på färre antal dygnsplaceringar, då man konsekvent arbetat med att erbjuda öppenvårdsinsatser på hemmaplan. I det här verksamhetsområdet har extra resursmedel tillskjutits för lågtröskelboende.
- Underskott på **barn och ungdomsvård** (dygnsplaceringar, familjehem, öppenvård) minus 9,3 miljoner kronor. Underskottet beror till stor del på kostnader för bemanningstjänster inom mottagnings- och utredningsenheterna då man behövt säkra upp bemanningen på grund av många vakanser. Kostnaden för dygnsplaceringar barn och unga (t.ex. HVB och SiS) minskade i början av året, ökade sedan kraftigt med koppling till gängkriminalitet. Avdelningen barn och unga har arbetat strukturerat med att föra över konsulentstödda familjehem till arvoderade vilket minskat kostnaderna. Samtidigt har arvoden höjts genom SKR:s rekommendation för 2023.

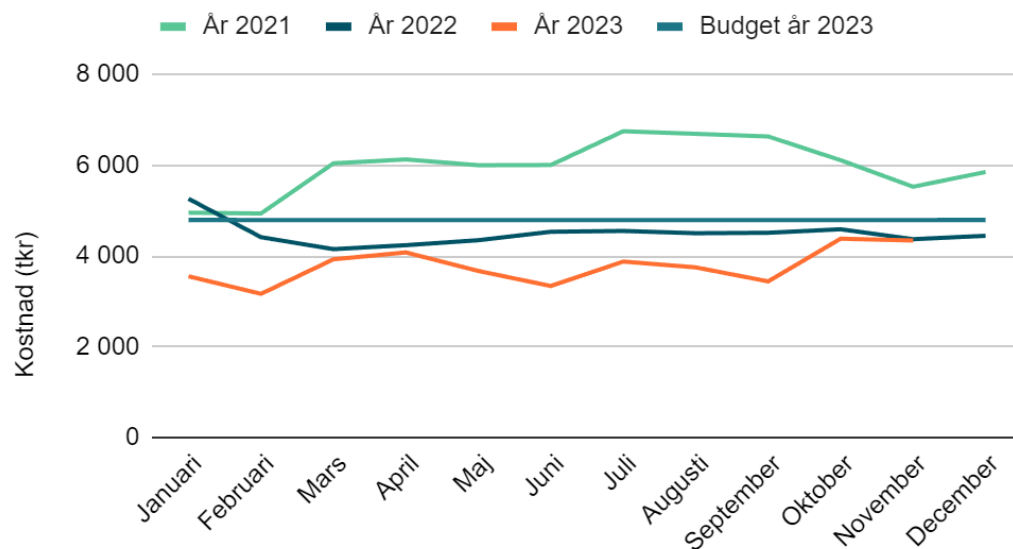
Förvaltningen fick inför 2023 i uppdrag att se över administration och ledningsstöd. Detta tillsammans med att förvaltningen kommer att omorganiseras i nya förvaltningar medför att vakanta tjänster som huvudprincip inte återbesätts.

Efter oktober prognostiserade social- och omsorgsnämnden ett **helårsresultat på minus 40 miljoner kronor**, en **prognos** som kvarstår för november.

Antal vård dygn dygnsplaceringar Vuxna

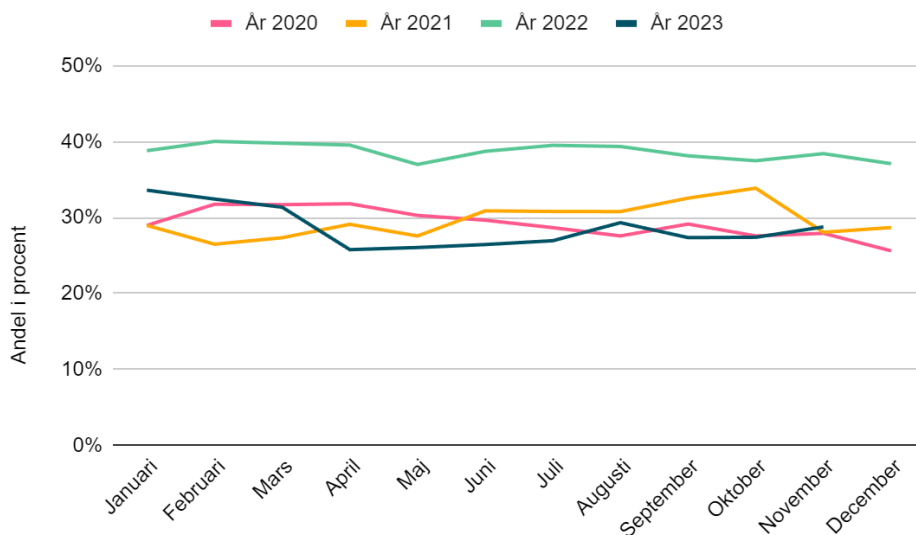

Kostnad Dygnsplaceringar Vuxna

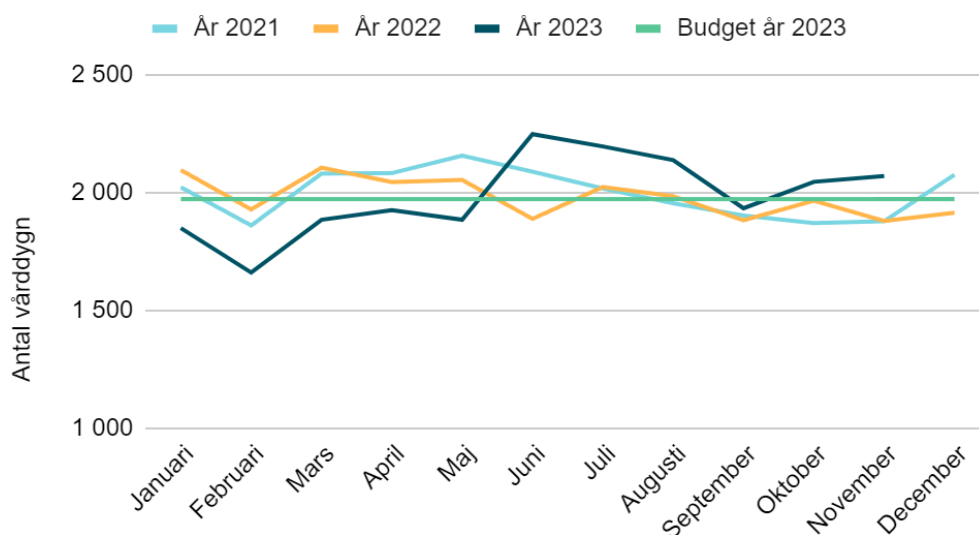
Antal vård dygn för vuxna har minskat, detta som följd av ett strukturerat arbete med öppenvårdsinsatser på hemmaplan. Kostnaderna för dygnsplaceringar vuxna ser ut att öka på grund av placeringar med högre kostnad. De har minskat med 16% januari till november år 2023 jämfört med samma period föregående år (-18,4 % jan-aug).

Andel konsulent av totalt antal vårddygn familjehem

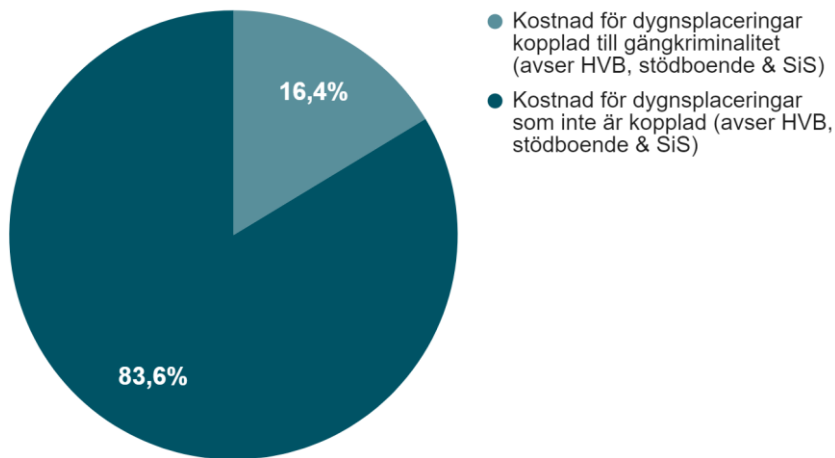
Förvaltningen arbetar aktivt med familjehemsstrategin, för att minska andelen konsulentstödda familjehem. Utvecklingen under 2023 innebär färre konsulentstödda familjehem och fler egna arvoderade familjehem. År 2022 var den genomsnittliga andelen cirka 39 procent, medan andelen i januari till november 2023 var 28,7%. Därmed har kostnaderna för familjehem minskat, något som finansierat de höjda arvoden som rekommenderats av SKR. Målet är att ha max 25 procents andel konsulentstödda familjehem.

Vårddygn HVB Barn och unga

Antal vårddygn i HVB-hem ökade andra kvartalet och ligger nu på en stabil nivå, dock är antalet vårddygn högre än budgeterat antal.

Andel dygnsplaceringar kopplade till gängkriminalitet

Andelen av kostnader för placeringar inom HVB, stödboende och SiS för barn och unga med kopplingar till gängkriminalitet (mätts med en månads fördröjning) uppgår till 16,4% för perioden januari-oktober, vilket motsvarar en kostnad på 25 miljoner kronor. Från och med andra kvartalet har flera placeringar med kopplingar till gängkriminalitet genomförts, vilket bidragit till en ökad kostnad för dygnsplaceringar Barn och unga.

Investeringar

Investeringar Belopp mnkr	Redovisat jan.-sep. 2023	Prognos 2023	Budget 2023	Avvikelse
1250 - Pågående investeringar, trattinläsning	1,7	1,7	1,0	-0,7

Analys och kommentar

Investeringarna avser kontorsutrustning vid förvaltningens flytt till Repslagaregatan 6.